

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๑๔
วันอังคาร ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุจริตกุล	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรวิทย์ สิมเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุ่มาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายธีรชัย ภูวนาถ	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทัศนพิภพ	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายชาติชาย ภู เชียงใหม่ (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ

๓. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

๔. นายอริคม อินทุภูติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเสียร

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวจิระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม**สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง**

๑. นางสาวสง่า ทาทอง

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ

๒. นายสมเกียรติ ธีวเหลือง

ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๑

๓. นายวิชาญ อนงค์

ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๔

๔. นายธนิต ภัคดีสังข์	ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง และการออกเสียงประชามติ ๕
๕. นายถนอม เทพไหว	ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากรการเลือกตั้ง
๖. นายเมธา ไชยสุขัง	พนักงานการเลือกตั้ง
๗. นางสาวสุดาวีณ์ ทองงาม	พนักงานการเลือกตั้ง
๘. นายสุรเดช สุขสุลาภ	พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๑๓ วันจันทร์ที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายจรูญ สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ขณะนี้คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาคำแปรญัติติของสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม มีประเด็นอภิปรายในเรื่องข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะข้อสังเกตที่เสนอโดยนายปิยพันธุ์ นิมมานเหมินท์ กรรมการวิสามัญซึ่งเป็นอดีตกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งประธานกรรมการวิสามัญได้มอบหมายให้นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ และเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า ประเด็นที่กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีความเห็นอย่างไร

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า ประเด็นที่

กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้ตัดออก ซึ่งกรรมการการวิสามัญที่เป็นผู้แทนของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สงวนความเห็นกรณีดังกล่าวไว้แล้ว นอกจากนี้ ในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสองซึ่งเป็นบทบัญญัติเรื่องการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินโดยกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินคัดเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินโดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินเป็นสำคัญ รวมทั้งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญได้ตัดความในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสองออกทั้งหมด โดยให้เหตุผลว่าความในร่างมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่งได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่เหมาะสมจะได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไว้แล้ว ซึ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีดุลพินิจที่จะพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมจากบทบัญญัติดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม กรรมการการวิสามัญที่เป็นผู้แทนของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สงวนความเห็นกรณีที่มีการตัดความในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสองไว้แล้ว

นายรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญเห็นว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๓ ที่กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินคัดเลือกผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินโดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินเป็นสำคัญ อาจทำให้เกิดการตีความว่าเป็นการกำหนดตัวบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไว้ล่วงหน้า จึงได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า คุณสมบัติทั่วไปของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง แต่ความในร่างมาตรา ๔๓ วรรคสอง เป็นการกำหนดคุณสมบัติในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งไม่ใช่การระบุคุณสมบัติโดยเฉพาะเจาะจงหรือเป็นการกำหนดตัวบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไว้ล่วงหน้าแต่อย่างใด

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า ตนได้เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญขอแก้ไขถ้อยคำจากคำว่า “ไต่สวนเบื้องต้น” เป็นคำว่า “การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น” ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญไม่เห็นชอบด้วย จึงได้สงวนความเห็นในเรื่องดังกล่าวไว้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในชั้นการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการอภิปรายว่า ความในร่างมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง เป็นคุณสมบัติทั่วไปของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินนั้น ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ว่าจะมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านใดก็ตาม ต้องมีความรู้ความสามารถในการตรวจเงินแผ่นดินเป็นสำคัญด้วย ดังนั้นควรสงวนความเห็นให้คงร่างมาตรา ๔๓ ไว้ทั้งมาตรา

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ตามที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้ปรับแก้บทบัญญัติและเลขมาตราใหม่ตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการ โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

“ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

“โดยที่เป็นการสมควรมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อย อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบคำปรารภ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

“มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗ /๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

“วันเลือก” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับประเทศ ระดับจังหวัด หรือระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึง เขตด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ศาลว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึง สำนักงานเขตด้วย

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” เป็นดังนี้ ““คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตาม พระราชบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง” และแก้ไขบทนิยามคำว่า “ผู้อำนวยการการเลือก” กับคำว่า “สถานที่เลือก” โดยควรเริ่มที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ตามลำดับ เนื่องจากในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา กำหนดให้มีการเลือกตั้งตั้งแต่ระดับอำเภอไปจนถึงระดับประเทศ

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ถ้อยคำที่ใช้ในบทบัญญัติเกี่ยวกับการเลือกสมาชิกวุฒิสภา จะเรียงลำดับจากผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด และผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ตามลำดับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรแก้ไขบทนิยามคำว่า “ผู้อำนวยการการเลือก” เป็นดังนี้ ““ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ แล้วแต่กรณี”

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากใช้ถ้อยคำว่า “ผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ ผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ” อาจทำให้เกิดความสับสนได้ว่าผู้ได้รับเลือกในแต่ละระดับเป็นสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำว่า “ผู้อำนวยการการเลือก” และคำว่า “สถานที่เลือก” เป็นดังนี้

““ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอประเทศ แล้วแต่กรณี

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับอำเภอประเทศ แล้วแต่กรณี”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ไม่ควรกำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” เนื่องจากมีการนำบทนิยามดังกล่าวไปใช้เฉพาะกับเรื่องการแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุตามร่างมาตรา ๘ (๑๕) เท่านั้น

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า นอกจากการนำบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ไปใช้กับเรื่องการแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุตามร่างมาตรา ๘ (๑๕) แล้ว ยังมีการนำไปใช้กับเรื่องความสมควรให้แก่ผู้สูงอายุในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากไม่กำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ในร่างมาตรา ๔ อาจต้องนำไปบัญญัติไว้ในบทบัญญัติส่วนอื่น อย่างไรก็ตาม หากมีการกล่าวถึงผู้สูงอายุในบทบัญญัติต่าง ๆ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็จำเป็นต้องกำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ไว้เป็นการเฉพาะในร่างมาตรา ๔

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า การกำหนดบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ในร่างมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จำเป็นต้องสอดคล้องกับบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ในกฎหมายฉบับอื่นหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ให้มีความหมายถึงผู้ที่มีอายุเกินกว่าหกสิบปีก็ได้ แต่การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะต้องเทียบเคียงกับอายุของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย

นายสุพจน์ ไช่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นมีการกำหนดอายุของผู้สูงอายุไว้ในกฎกระทรวงหรือระเบียบหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า เดิมบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะกำหนดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ แต่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า ควรกำหนดอายุของผู้สูงอายุไว้ให้ชัดเจนน่าจะเหมาะสมกว่า จึงมีมติแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้สูงอายุ” ให้หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง”

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

“วันเลือก” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับประเทศ แล้วแต่กรณี

“ผู้อำนวยการการเลือก” หมายความว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรืออำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี

“สถานที่เลือก” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกกำหนดให้เป็นสถานที่เลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัดหรืออำเภอ ระดับจังหวัด หรือระดับจังหวัดหรืออำเภอ แล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึง เขตด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึง สำนักงานเขตด้วย

“ผู้สูงอายุ” หมายความว่า ผู้มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป”

มาตรา ๕

“มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใด

ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ระเบียบและประกาศของคณะกรรมการที่ออกตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ตามวรรคหนึ่งด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่และบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติตามคำสั่งของศาลอื่นเกี่ยวกับการเลือก หากได้กระทำโดยสุจริต ย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗

“มาตรา ๗ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๗ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑ บททั่วไป

“หมวด ๑

บททั่วไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑ บททั่วไป โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๘

“มาตรา ๘ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เคยเป็นแพทย์ พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๘) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณูปโภค ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)

(๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๔) กลุ่มสตรี

(๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒๐) กลุ่มอื่น ๆ นอกจาก (๑) ถึง (๑๙)

การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ สอบถามว่า อาจารย์สอนวิชากฎหมายถือเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพด้านกฎหมายตามความใน (๒) หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจารย์สอนวิชากฎหมายไม่ได้เป็นผู้ประกอบอาชีพด้านกฎหมาย และเห็นว่าใน (๔) ควรเพิ่มวิชาชีพด้านการแพทย์และการสาธารณสุขอื่น ๆ ด้วย

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า ใน (๔) ควรเพิ่มสัตวแพทย์ด้วย เพราะสัตวแพทย์เป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้านการแพทย์

ประธานกรรมการกล่าวว่า ทันตแพทย์ก็เป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้านการแพทย์

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า นักกายภาพบำบัดก็เป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้านการแพทย์

ประธานกรรมการกล่าวว่า ใน (๓) และ (๔) ควรแก้ไขให้รวมถึงผู้ที่ประกอบอาชีพในปัจจุบันด้วย จึงเสนอแก้ไข (๓) เป็นดังนี้ “กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหาร สถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” และเสนอแก้ไข (๔) เป็นดังนี้ “กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน”

นายเอียรชัย ณ นคร กรรมการ ตั้งข้อสังเกตว่า การแยกผู้สมัครกลุ่มผู้ประกอบกิจการขนาดกลาง และขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน ตาม (๙) และผู้สมัครกลุ่มผู้ประกอบอุตสาหกรรม หรืออื่นๆ ในทำนองเดียวกัน ตาม (๑๒) อาจเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอจะต้องเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครแต่ละคนว่ามีคุณสมบัติที่จะอยู่ในกลุ่มที่จะสมัครได้หรือไม่ ดังนั้น กลุ่มต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตาม (๑) ถึง (๒๐) จะต้องมีความชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถพิจารณาแยกแยะผู้สมัครในแต่ละกลุ่มได้ โดยบางกลุ่มที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ อาจทำให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งไม่มีความเชี่ยวชาญและความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับกลุ่มต่าง ๆ พิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครได้ค่อนข้างยาก เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ หรือกลุ่มอัตลักษณ์ เป็นต้น ซึ่งความไม่ชัดเจนของคุณสมบัติในแต่ละกลุ่มอาจส่งกระทบต่อการดำเนินการเลือกก็ได้ ทั้งนี้ อาจกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดกรอบคุณสมบัติและคู่มือการพิจารณาให้กับผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ที่อยู่ในกลุ่มองค์กรภาคเอกชนจะมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับกลุ่มอัตลักษณ์ที่กำหนดไว้ในกลุ่มตาม (๑๕)

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีที่ผู้สมัครมีคุณสมบัติที่จะสมัครได้มากกว่าหนึ่งกลุ่มจะทำให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีปัญหาในการพิจารณาว่าควรให้ผู้สมัครดังกล่าวสมัครในกลุ่มใด ทั้งนี้ ความในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครสมัครเกินกว่าหนึ่งกลุ่มและกำหนดให้การสมัครของผู้สมัครดังกล่าวเป็นโมฆะด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้สมัครแต่ละคนอาจมีคุณสมบัติที่จะสมัครในแต่ละกลุ่มได้มากกว่าหนึ่งกลุ่ม โดยผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิที่จะเลือกที่จะสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่มีปัญหาว่าผู้สมัครไม่มีคุณสมบัติที่จะสมัครในกลุ่มตาม (๑) ถึง (๑๙) หรือเอกสารการสมัครไม่ครบถ้วนที่จะสมัครในกลุ่มตาม (๑) ถึง (๑๙) ได้ ก็จะต้องกำหนดให้ผู้สมัครดังกล่าวสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๑๒ วรรคสอง กำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามร่างมาตรานี้ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว ส่วนความในร่างมาตรา ๑๒ วรรคสาม กำหนดให้ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตาม (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่น ในกลุ่มอื่น

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า กรณีที่ผู้สมัครสมัครผิดกลุ่มโดยไม่ได้ตั้งใจจะถือว่าการสมัครดังกล่าวเป็นโมฆะตามความในร่างมาตรา ๑๗ หรือไม่ และผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอจะสามารถนำรายชื่อของผู้สมัครดังกล่าวไปไว้ในกลุ่มที่ถูกต้องได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอไม่สามารถนำรายชื่อผู้สมัครที่สมัครผิดกลุ่มไปกำหนดไว้ในรายชื่อผู้สมัครในกลุ่มที่ถูกต้องได้ ทั้งนี้ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถแนะนำได้ว่าผู้สมัครแต่ละคนมีคุณสมบัติที่จะสมัครในกลุ่มใดได้บ้าง

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การแนะนำของผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินการเลือก และอาจเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้สมัครได้ ความในร่างมาตรานี้จึงควรกำหนดให้มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มให้ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้อำเภอการเลือกตั้งระดับอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในบางอำเภออาจมีผู้สมัครจำนวนมาก การตรวจสอบคุณสมบัติก็จะต้องใช้ระยะเวลา นานกว่าปกติ หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอดำเนินการตรวจสอบไม่ทันตามกำหนดเวลา ก็อาจประกาศรายชื่อผู้สมัครทั้งหมดไปก่อน แล้วใช้วิธีการยื่นคำร้องขอลบชื่อต่อศาลอุทธรณ์ในภายหลัง

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มไม่ได้ ส่วนกลุ่มที่ยีสักกลุ่มที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ควรกังวลมากเกินไป เพราะกลุ่มที่กำหนดไว้ทั้งยีสักกลุ่มนั้นเป็นเพียงช่องทางให้ผู้สมัครเข้ามาสมัครเท่านั้น

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า คุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเป็นเรื่องที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้ชัดเจนได้ยาก ประกอบกับคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่อาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มได้ เพราะคุณสมบัติของผู้สมัครแต่ละกลุ่มจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และผู้สมัครในแต่ละกลุ่มก็ต้องมีหลักฐานและเอกสารตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๓ นอกจากนี้ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่อาจแนะนำให้ผู้สมัครไปสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ เพราะการสมัครในกลุ่มใดเป็นความประสงค์ของผู้สมัครแต่ละคน

นายอัษฎ์ จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๑๓ กำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนแสดงหลักฐานและทำหนังสือรับรองตนเองว่ามีคุณสมบัติที่จะสมัครในกลุ่มที่ตนสมัคร ซึ่งเมื่อผู้สมัครอ้างและรับรองตนเองว่ามีคุณสมบัติก็จะอ้างว่าตนสมัครผิดกลุ่มโดยเข้าใจผิดไม่ได้ และหากเอกสารดังกล่าวเป็นเท็จก็จะมีบทลงโทษด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในบางกรณีการสมัคร การแสดงหลักฐาน และการทำหนังสือรับรองตนเอง อาจเกิดขึ้นด้วยความเข้าใจผิดโดยไม่ได้เป็นเรื่องอันเป็นเท็จก็ได้

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ผู้ประกอบวิชาชีพส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มวิชาชีพด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ดังนั้น กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพตาม (๑๙) จึงอาจกำหนดไว้เฉพาะกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ตาม (๔)

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจะต้องพิจารณาอย่างเปิดกว้างและไม่ปิดโอกาสในการสมัครของผู้สมัคร กรณีที่ผู้สมัครมีคุณสมบัติที่จะสมัครได้มากกว่าหนึ่งกลุ่มจะต้องมีมาตรการและกลไกในการเลือกกลุ่มเพื่อไม่ให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบกันในการเลือกด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ผู้สมัครคนหนึ่งจะมีสิทธิสมัครได้อย่างน้อยสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่ตนมีคุณสมบัติกับกลุ่มอื่น ๆ และบางคนอาจมีคุณสมบัติที่จะสมัครได้มากกว่าสองกลุ่มก็ได้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้เข้มงวดกับการสมัครในแต่ละกลุ่มของผู้สมัคร จึงกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนทำหนังสือรับรองตนเองได้ว่ามีคุณสมบัติที่จะสมัครในแต่ละกลุ่มได้ในส่วนของมาตรการและกลไกที่ทำให้ไม่เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการสมัครนั้นมีการกำหนดไว้แล้วในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยมีการกำหนดห้ามมิให้มีการเปิดเผยจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มให้บุคคลใดทราบ เพื่อป้องกันมิให้มีการเลือกสมัครในกลุ่มที่มีผู้สมัครจำนวนน้อย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า อาจกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเป็นที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินการเลือกซ้ำ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามควรมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้ทุกคน ดังนั้น เสนอเพิ่มความเป็นวรรคสาม ดังนี้ “ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐)” และเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสี่ ดังนี้ “ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่าผู้สมัครผู้ใดจะสมัครในกลุ่มใดได้หรือไม่ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัย”

นอกจากนี้ สอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะพิจารณาวินิจฉัยข้อสงสัยตามความในวรรคสี่ที่เพิ่มขึ้นใหม่ได้ภายในกี่วัน

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะพิจารณาวินิจฉัยข้อสงสัยที่ส่งมาจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำอำเภอได้ภายในสามวัน

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะมีผลใช้บังคับ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการรับสมัครและกระบวนการการเลือกสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและมาตรฐานในการดำเนินการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการพิจารณาวินิจฉัยข้อสงสัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครตามความในวรรคสี่ที่เพิ่มขึ้นใหม่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการในทันทีที่ได้รับเรื่องจากผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความในวรรคสี่ที่เพิ่มขึ้นใหม่ขัดกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ที่กำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนเป็นผู้สมัครในกลุ่มที่ตนต้องการจะสมัครด้วยตนเอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสี่ที่เพิ่มขึ้นใหม่เป็นเพียงการพิจารณาวินิจฉัยข้อสงสัยของผู้สมัครว่าจะสมัครในกลุ่มใดได้บ้างหรือไม่เท่านั้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความในวรรคสี่ที่เพิ่มขึ้นใหม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทำเป็นข้อเสนอแนะให้ผู้สมัครเท่านั้น ไม่ควรกำหนดให้ต้องทำเป็นคำวินิจฉัย เพราะหากกำหนดให้ทำเป็นคำวินิจฉัยก็จะทำให้เกิดกระบวนการในการโต้แย้งได้

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ กล่าวว่า ความในวรรคสี่ที่เพิ่มขึ้นใหม่ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอปฏิบัติหน้าที่ได้ยากกว่าเดิม

ประธานกรรมการเสนอตัดความในวรรคสี่ที่เพิ่มขึ้นใหม่ออกทั้งหมด

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่จะเป็นไปตามความในมาตรา ๑๐๗ ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดว่า ในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจจัดทำแอปพลิเคชันเพื่อใช้ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละกลุ่มด้วยก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ใน (๒๐) ควรตัดคำว่า “นอกจาก (๑) ถึง (๑๙)” ออก เพราะความในวรรคสามกำหนดให้ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ มีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้ทั้งหมดไม่ว่าจะมีคุณสมบัติอยู่ในกลุ่มตาม (๑) ถึง (๑๙) หรือไม่ก็ตาม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๒๐) เป็นดังนี้ “กลุ่มอื่น ๆ นสทสท (๑) ถึง (๑๙)” และเสนอแก้ไขความในวรรคสามที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ ย่อมมีสิทธิสมัครในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๘ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคนซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคมในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง อันได้แก่ผู้เคยเป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๒) กลุ่มกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อันได้แก่ผู้เคยเป็นผู้พิพากษา ตุลาการ อัยการ ตำรวจ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๓) กลุ่มการศึกษา อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นครู อาจารย์ นักวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(๔) กลุ่มการสาธารณสุข อันได้แก่ผู้เป็นหรือเคยเป็นแพทย์ทุกประเภท เทคนิคการแพทย์ สาธารณสุข พยาบาล เภสัชกร หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

- (๕) กลุ่มอาชีพทำนา ปลูกพืชล้มลุก หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๖) กลุ่มอาชีพทำสวน ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๗) กลุ่มพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้แรงงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๘) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม ผังเมือง อสังหาริมทรัพย์และสาธารณสุขปศุสัตว์ พลังงาน หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๙) กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๐) กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)
- (๑๑) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจหรืออาชีพด้านการท่องเที่ยว อันได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มีคฤหาสน์ ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานโรงแรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๒) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๓) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนานวัตกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๔) กลุ่มสตรี
- (๑๕) กลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มอัตลักษณ์อื่น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๖) กลุ่มศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี การแสดงและบันเทิง นักกีฬา หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๗) กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๘) กลุ่มสื่อสารมวลชน ผู้สร้างสรรค์วรรณกรรม หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๑๙) กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน
- (๒๐) กลุ่มอื่น ๆ **ข้อที่ ๑๖) ที่ ๑๕)**

การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศกำหนด

ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ ย่อมมีสิทธิสมัคร ในกลุ่มอื่น ๆ ตาม (๒๐) ได้”

มาตรา ๙

“มาตรา ๙ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้มีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดวัน ระยะเวลา และสถานที่รับสมัคร และวันเลือกระดับอำเภอ ระดับ จังหวัด และระดับประเทศ

วันเริ่มรับสมัครต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ และระยะเวลาการรับสมัครต้องไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ไม่เกินสิบวัน

วันเลือกในระดับอำเภอต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัดต้องไม่ช้ากว่าสิบวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถลดระยะเวลาในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในขั้นตอนใดได้บ้าง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ระยะเวลาในการการรับสมัคร การตรวจสอบคุณสมบัติ และการเลือกในระดับอำเภอไม่อาจลดระยะเวลาได้ เพราะการสมัครและการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครจะต้องดำเนินการตั้งแต่ในระดับอำเภอ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากไม่มีการลดระยะเวลาในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาลง อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ได้

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประมาณการระยะเวลาในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาไว้หกสัปดาห์ถึงหกสัปดาห์

ประธานกรรมการสอบถามว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมีการเปิดรับสมัครจำนวนกี่วัน

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมามีการเปิดรับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเวลาห้าวัน และต้องมีการประกาศรายชื่อผู้สมัครภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัคร ในส่วนของการแบ่งเขตเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. จะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการประมาณห้าสัปดาห์นับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายในเก้าสัปดาห์นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มีผลใช้บังคับได้หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรภายในเก้าสัปดาห์นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มีผลใช้บังคับได้ เพราะจะต้องใช้เวลาในการแบ่งเขตเลือกตั้งประมาณห้าสัปดาห์

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า อาจลดระยะเวลาการเลือกในระดับจังหวัด และระดับประเทศลงเหลือเพียงห้าวันนับแต่วันที่มีการเลือกในระดับอำเภอและระดับจังหวัด แล้วแต่กรณี เพราะการเลือกในระดับจังหวัดและระดับประเทศใช้ข้อมูลของการเลือกในระดับอำเภอเป็นหลัก การดำเนินการเลือกจึงทำได้ง่ายกว่า

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า การลดระยะเวลาในการเลือกระดับจังหวัดและระดับประเทศลงเหลือเพียงห้าวันอาจทำให้ดำเนินการได้ค่อนข้างยาก

ประธานกรรมการสอบถามว่า การกำหนดเวลารับสมัครในระดับอำเภอไว้ห้าวันเพียงพอหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า การกำหนดเวลารับสมัครในระดับอำเภอไว้ห้าวันเพียงพอแล้ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “วันเริ่มรับสมัครต้องไม่ช้ากว่าห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ และระยะเวลาการรับสมัครต้องไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ไม่เกินสิบเจ็ดวัน”

นอกจากนี้ สอบถามว่า การกำหนดให้มีการดำเนินการเลือกในระดับอำเภอภายในสิบวันนับแต่วันปิดรับสมัครเหมาะสมหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่าการกำหนดให้มีการดำเนินการเลือกในระดับอำเภอภายในสิบวันนับแต่วันปิดรับสมัครอาจไม่เหมาะสม เพราะหลังจากปิดรับสมัครแล้วจะต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติ และมีกระบวนการในการคัดค้านการประกาศรายชื่อหรือการลบรายชื่อผู้สมัครซึ่งใช้เวลาในการดำเนินการพอสมควร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอต้องดำเนินการเลือกต่อไปไม่ว่าจะมีการคัดค้านการประกาศรายชื่อหรือการลบรายชื่อผู้สมัครหรือไม่ก็ตาม

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ สอบถามว่า กรณีที่ศาลอุทธรณ์สั่งให้มีการเพิ่มชื่อผู้สมัครภายหลังจากที่มีการเลือกไปแล้ว ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจะต้องดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวผู้สมัครผู้นั้นจะเสียสิทธิในการเลือกหรือการได้รับเลือกไปโดยปริยาย ทั้งนี้ การรับสมัครของผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่วนใหญ่จะไม่ใช้ดุลพินิจในการไม่รับสมัคร ไม่ประกาศรายชื่อหรือลบรายชื่อผู้สมัครอยู่แล้ว หากไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าผู้สมัครไม่มีคุณสมบัติหรือยื่นเอกสารหลักฐานอันเป็นเท็จ

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หากจะลดระยะเวลาในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ควรลดระยะเวลาในการดำเนินการเลือกในระดับประเทศน่าจะเหมาะสมกว่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ต้องลดระยะเวลาในการเลือกระดับอำเภอ เพราะการกำหนดให้ดำเนินการเลือกระดับอำเภอล่าช้า อาจทำให้เกิดการสมยอมหรือการทุจริตในการเลือกได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในการดำเนินการเลือกในระดับอำเภอจะต้องมีการจัดทำเอกสารแนะนำตัวผู้สมัครแต่ละคนด้วย ซึ่งอาจใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพอสมควร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกในระดับจังหวัดและระดับประเทศควรกำหนดให้มีการเลือกภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกระดับอำเภอหรือจังหวัดแล้วแต่กรณี จึงเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่เป็นดังนี้ “วันเลือกในระดับอำเภอต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัดต้องไม่ช้ากว่าสิบเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด”

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ผู้สมัครอาจต้องใช้เวลาในการเดินทางจากที่พักเพื่อไปยังสถานที่เลือกในระดับประเทศพอสมควรโดยเฉพาะผู้สมัครที่อยู่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้สมัครจะทราบวันเลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศล่วงหน้าอยู่แล้ว และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “วันเลือกในระดับอำเภอต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัดต้องไม่ช้ากว่าสิบเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด”

นอกจากนี้ สอบถามว่า เมื่อมีการเลือกระดับอำเภอ หรือระดับจังหวัดแล้วผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอและผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจะมีการออกหนังสือสำหรับผู้ผ่านการเลือกให้กับผู้สมัครหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอและผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจะมีการออกหนังสือสำหรับผู้ผ่านการเลือกให้กับผู้สมัครด้วย เพื่อใช้เป็นเอกสารยืนยันในการเลือกระดับจังหวัดและระดับประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หนังสือสำหรับผู้ผ่านการเลือกควรตีตรูของผู้สมัครไว้ด้วย เพื่อใช้ยืนยันตัวบุคคล

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ควรออกหนังสือรับรองสำหรับผู้ผ่านการเลือก เพราะอาจทำให้เกิดความสับสนและวุ่นวายได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ได้หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานี้ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๙ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดวัน ระยะเวลา และสถานที่รับสมัคร และวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

วันเริ่มรับสมัครต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับ และระยะเวลาการรับสมัครต้องไม่น้อยกว่าห้าวันแต่ไม่เกินสิบเจ็ดวัน

วันเลือกในระดับอำเภอต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัคร วันเลือกในระดับจังหวัดต้องไม่ช้ากว่าสิบเจ็ดวันนับแต่วันเลือกในระดับอำเภอ และวันเลือกในระดับประเทศต้องไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันเลือกในระดับจังหวัด”

มาตรา ๑๐

“มาตรา ๑๐ ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีในวันสมัครรับเลือก

(๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในอำเภอที่สมัครรับเลือก

เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๘ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการ หรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๘ (๑๕)”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า คุณสมบัติของผู้สมัครใน (๓) ที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี ควรบัญญัติยกเว้น

ผู้สมัครในกลุ่ม ๒๐ กลุ่มอื่นๆ ด้วยหรือไม่ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ ก. คุณสมบัติ (๓) ที่บัญญัติว่า “มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี หรือเป็นผู้มีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ความใน (๓) ไม่ใช่บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๘ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๘ (๑๕) และผู้สมัครตามมาตรา ๘ (๒๐)”

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า กรณีผู้สมัครในกลุ่ม ๒๐ กลุ่มอื่น ๆ ควรกำหนดให้ผู้สมัครรับรองตนเองจะเหมาะสมมากกว่า ส่วนเหตุผลของการบัญญัติยกเว้นมิให้นำเรื่องการรับรองคุณสมบัติว่าเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปีตามที่กำหนดใน (๓) มาใช้บังคับแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๘ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่นซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๘ (๑๕) เนื่องจากเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะเฉพาะทางร่างกายที่สามารถบ่งบอกได้ว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเฉพาะตามกลุ่มที่สมัครอยู่แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๐ ควรคงไว้ตามร่างเดิมโดยไม่มีการแก้ไข

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๑

“มาตรา ๑๑ ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) ตัดยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (๔) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๖) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๗) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๘) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๑๐) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกในระดับอำเภอ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๑๑) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำให้โดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตาม

กฎหมายว่าด้วยการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๔) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๕) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๖) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าของหน้าที่อื่นของรัฐ

(๑๗) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(๑๘) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๙) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๒๐) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๒๑) เป็นข้าราชการ

(๒๒) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๕) เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก

(๒๗) เป็นบุพการี คู่สมรส หรือบุตรของผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในคราวเดียวกัน หรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ

(๒๘) เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิชาญ อนงค์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ กล่าวว่า บทบัญญัติใน (๑๐) (๒๒) และ (๒๔) มีความแตกต่างกันในเรื่องการนับระยะเวลาที่จะถือว่าผู้สมัครมีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยใน (๑๐) ใช้คำว่า “นับถึงวันเลือก” ส่วนความใน (๒๒) และ (๒๔) ใช้คำว่า “นับถึงวันสมัครรับเลือก”

นายธนาวัดน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ เป็นการนำหลักการที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๙๘ ว่าด้วยเรื่องลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติใน (๑๐) นำหลักการมาจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๗) ที่บัญญัติว่า “เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ” ส่วนบทบัญญัติใน (๒๒) และ (๒๔) นำหลักการมาจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๘ ข. ลักษณะต้องห้าม (๓) ที่บัญญัติว่า “เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก” และ (๖) ที่บัญญัติว่า “เป็นหรือเคยเป็นรัฐมนตรี เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นรัฐมนตรีมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒

“มาตรา ๑๒ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเอง พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๘ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๘ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในแบบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ และผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของข้อความในใบสมัครและเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิชาญ อนงค์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ สอบถามว่า ความว่า “ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของข้อความในใบสมัครและเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร” ในวรรคห้าของร่างมาตรานี้ เป็นการลงลายมือชื่อรับเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัครตามที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๓ ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคห้า เป็นดังนี้ “ในแบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ และผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของข้อความในใบสมัครและเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า กรณีผู้สมัครที่ยื่นใบสมัครแล้วขอถอนใบสมัครจากกลุ่มหนึ่งเพื่อยื่นสมัครอีกกลุ่มหนึ่ง ได้หรือไม่

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสอง ดังนี้ “ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๘ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๒ ผู้ซึ่งประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเอง พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร และชำระค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนสองพันห้าร้อยบาท

ให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิสมัครเพื่อเข้ารับเลือกในกลุ่มตามมาตรา ๘ ได้เพียงกลุ่มเดียวและอำเภอเดียว และเมื่อสมัครแล้วจะถอนการสมัครมิได้

ผู้สมัครมีสิทธิสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๘ (๒๐) ได้ แม้จะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านอื่นในกลุ่มอื่น

แบบใบสมัคร วิธีการสมัคร ระยะเวลาการสมัคร สถานที่สมัคร การเรียงลำดับผู้สมัคร และวิธีการชำระค่าธรรมเนียมการสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในแบบใบสมัครอย่างน้อยต้องมีข้อความที่ผู้สมัครต้องรับรองว่าตนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ **และผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและลงชื่อในหนังสือรับรองความถูกต้องและลงลายมือชื่อในใบสมัครและเอกสารแนบหลักฐานประกอบที่สมัคร**

การกำหนดสถานที่สมัครต้องกำหนดให้อยู่ภายในเขตอำเภอที่จะมีการเลือก”

มาตรา ๑๓

“มาตรา ๑๓ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๘ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ทุกฉบับและทุกหน้า

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานที่พยานลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า การลงลายมือชื่อตามที่บัญญัติในวรรคสองที่กำหนดให้ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า กรณีที่ผู้สมัครเป็นคนพิการหรือทุพพลภาพซึ่งอาจไม่สามารถลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานได้ จะมีวิธีการใดเพื่อให้ผู้สมัครที่เป็นคนพิการหรือทุพพลภาพลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของเอกสาร

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไมอาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓ เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร ประกอบด้วย

(๑) เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่งตามมาตรา ๘ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ข้อความแนะนำตัวของผู้สมัครซึ่งมีความยาวไม่เกินที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้สมัครต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องและเป็นจริงของเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งทุกฉบับและทุกหน้า ในกรณีที่ไมอาจลงลายมือชื่อได้ ให้รับรองความถูกต้องและเป็นจริงตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) ต้องมีพยานอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือยืนยันว่าผู้นั้นมีคุณลักษณะเช่นนั้นจริง และต้องมีสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพยานที่พยานลงลายมือชื่อรับรองถูกต้องแนบมาพร้อมกัน

การกำหนดตาม (๒) ให้คำนึงถึงความสะดวกในการเผยแพร่ให้ผู้สมัครรับรู้ และการกำหนดตาม (๓) ต้องไม่สร้างภาระแก่ผู้สมัครเกินสมควร”

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครหรือเลือกได้ภายในระยะเวลาหรือในวันที่กำหนดเพราะเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่นใด คณะกรรมการอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะขยายระยะเวลาการสมัครหรือกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการสมัคร

ความในวรรคหนึ่งมิใช่บังคับแก่กรณีที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบภายในสำนักงานหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ตรวจสอบ แต่ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เปิดเผยหรือทำด้วยประการใด ๆ ให้บุคคลอื่นล่วงรู้รายชื่อหรือจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการสมัคร”

ประเด็นการพิจารณา

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๕ ที่กำหนดห้ามมิให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและ จำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัครนั้น ในทางปฏิบัติจะสามารถปกปิดข้อมูล เกี่ยวกับรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัครได้จริงหรือไม่ เนื่องจากอุปนิสัยของคนไทยเรื่องใดที่ปกปิดเป็นความลับมักจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้รู้ความลับนั้น

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดบทบัญญัติห้ามมิให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้น ระยะเวลาการรับสมัครจะต้องมีกระบวนการที่มีสภาพบังคับในทางปฏิบัติได้จริง อย่างไรก็ตาม ในต่างประเทศ ที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการสรรหาผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง เช่น ประเทศเกาหลีใต้ เป็นต้น จะกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครในเว็บไซต์เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า หลักการในเรื่องการเปิดเผย รายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม นั้น จะแบ่งออกเป็นสองขั้นตอน คือ ขั้นตอนหนึ่งการรับ สมัครห้ามมิให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัคร และขั้นตอนที่สองภายหลังพ้นกำหนดเวลารับสมัครเนื่องจากร่างมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครทุกกลุ่มในทุกอำเภอทั่วประเทศให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอว่าภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัคร แต่ประเด็นที่คณะกรรมการ ควรพิจารณาคือการกำหนดห้ามมิให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้น ระยะเวลาการรับสมัคร ในทางปฏิบัติสามารถดำเนินการปกปิดข้อมูลได้จริงหรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า เมื่อกำหนดห้ามมิให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัคร ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัคร ในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัครได้หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า เมื่อกฎหมายกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัคร ในทางปฏิบัติ จะต้องกำหนดมาตรการและวิธีดำเนินการให้รัดกุมเพื่อมิให้บุคคลอื่นได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อ ผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัคร

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการ ได้ออกแบบไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นระบบใหม่ ดังนั้น การเลือกสมาชิกวุฒิสภา ครั้งแรกตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ (๑) (ก) ที่บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ จำนวนสองร้อยคนตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่มีการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันแล้วนำรายชื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ความสงบแห่งชาติ” จึงถือเป็นโอกาสในการทดลองระบบการเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามที่คณะกรรมการ ได้ออกแบบไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ว่าจะประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของ คณะกรรมการหรือไม่

นายสุพจน์ ไช้มุขต์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า เห็นด้วยกับการบัญญัติห้ามมิให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัคร แม้อุปนิสัยของคนไทยเรื่องใดที่ปกปิดเป็นความลับมักจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้รู้ความลับก็ตาม แต่หากคณะกรรมการมีความมั่นใจในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งกลไกต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ส่วนตัวเห็นว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้อย่างแน่นอน

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า การห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัคร นั้น ควรกำหนดห้ามมิให้เปิดเผยเฉพาะรายชื่อผู้สมัครเท่านั้น ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มควรกำหนดให้มีการเปิดเผยเพื่อให้ผู้สมัครใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจว่าจะลงสมัครในกลุ่มใด

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครอย่างไร และมีการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเกี่ยวกับจำนวนผู้สมัครด้วยหรือไม่

นายวิชาญ อนงค์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ ชี้แจงว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมีการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเพื่อรายงานความคืบหน้าการรับสมัครว่าในภาพรวมมีผู้สมัครจำนวนเท่าใด ซึ่งในทางปฏิบัติสื่อมวลชนก็จะลงพื้นที่เพื่อติดตามการรับสมัครของนักการเมืองที่มีชื่อเสียงด้วยอยู่แล้ว

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า วัตถุประสงค์ของการกำหนดบทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัคร เพื่อป้องกันมิให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา แต่มีประเด็นที่คณะกรรมการควรพิจารณาสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่งการปกปิดข้อมูลจะมีสภาพบังคับได้จริงในทางปฏิบัติหรือไม่ และประเด็นที่สองหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๘ ที่เปิดกว้างให้ประชาชนทุกสาขาอาชีพได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองด้วยการลงสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ดังนั้นเพื่อให้เกิดกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและในการตรวจสอบผู้สมัคร รวมทั้งผู้สมัครได้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าจะลงสมัครในกลุ่มใด หากกำหนดให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ในขั้นตอนการรับสมัคร จะเหมาะสมหรือไม่

นายสุพจน์ ไช้มุขต์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า หากกำหนดให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มอาจทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการลงสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ เนื่องจากในร่างมาตรา ๘ ให้สิทธิแก่ผู้สมัครในการใช้ดุลพินิจว่าจะลงสมัครในกลุ่มที่ตนเองมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ หรือจะลงสมัครในกลุ่ม ๒๐ กลุ่มอื่นๆ ด้วยก็ได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า หลักการที่คณะกรรมการกำหนดห้ามมิให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัคร เนื่องจากเกรงว่าการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม อาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตการเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วยวิธีการส่งคนลงสมัครในกลุ่มที่มีผู้สมัครน้อย หรือลงสมัครในทุกกลุ่มแล้วชื่อเสียงผู้สมัครรายอื่นเพื่อให้ลงคะแนนให้ผู้สมัครที่ตนจะให้ได้รับเลือก

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุผลในการกำหนดห้ามมิให้เปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการรับสมัครก็เพื่อมิให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัครด้วยกันเอง และป้องกันมิให้กลุ่มบุคคลหรือพรรคการเมืองส่งคนของตนลงสมัครในจำนวนที่มากกว่าผู้สมัครที่สมัครด้วยตนเอง เพื่อให้คนของตนได้รับเลือก

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในอดีตสมัยที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการเปิดรับสมัครบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยใช้วิธีการเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครเพื่อให้เกิดการตรวจสอบระหว่างผู้สมัครด้วยกันเองและการตรวจสอบโดยภาคประชาชน วิธีการดังกล่าวทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะนั้นได้รับการร้องเรียนว่ามีการทุจริตการรับสมัครบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในจังหวัดหนึ่งโดยมีการสมยอมกันระหว่างผู้สมัครด้วยวิธีการถอนตัวจากการเป็นผู้สมัครในกลุ่มหนึ่งแล้วยื่นใบสมัครในอีกกลุ่มหนึ่งแทน ซึ่งกรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติลบรายชื่อผู้สมัครคนดังกล่าว

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในขั้นตอนการรับสมัครควรใช้วิธีการรับสมัครรวมไม่แยกกลุ่ม ซึ่งหากดำเนินการรับสมัครด้วยวิธีดังกล่าวจะสามารถป้องกันมิให้ผู้อื่นทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มว่ามีจำนวนเท่าใดได้

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในเบื้องต้นได้ออกแบบวิธีการรับสมัครด้วยการให้ผู้สมัครยื่นใบสมัครรวมโดยไม่แยกกลุ่ม เพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่นหรือผู้สมัครเองทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า ในแต่ละวันที่รับสมัครจะมีการสุ่มรายชื่อผู้สมัครเกี่ยวกับรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มและเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณะหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๕ หากไม่มีการเปลี่ยนแปลง คณะกรรมการการเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเปิดเผยรายชื่อผู้สมัครและจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มได้ต่อเมื่อพ้นระยะเวลาการรับสมัครแล้วเท่านั้น

นายวิชาญ อนงค์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ กล่าวว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อผู้สมัครยื่นใบสมัครแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดส่งข้อมูลของผู้สมัครให้หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติในทันที ดังนั้นการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องปรับวิธีการดำเนินการโดยส่งให้หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติได้ต่อเมื่อพ้นกำหนดเวลารับสมัครแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติควบคู่กับการรับสมัครได้ โดยข้อมูลของผู้สมัครที่ส่งให้หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติจะต้องไม่ระบุว่าผู้สมัครลงสมัครในกลุ่มใด

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะรองประธาน สอบถามว่า ในขั้นตอนการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัคร หากกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติเฉพาะบุคคลที่ผ่านการเลือกในระดับอำเภอ สามารถดำเนินการได้หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หากกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติภายหลังเสร็จสิ้นกระบวนการเลือกตั้งในระดับอำเภอจะกระทบต่อระยะเวลาที่กำหนดในเรื่องการประกาศรายชื่อผู้สมัคร

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ อำเภอใดไม่มีผู้สมัครในกลุ่มใด ให้ถือว่าผู้สมัครในกลุ่มเพียงเท่าที่มีอยู่และให้ดำเนินการเลือกตั้งต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “ให้ถือว่าผู้สมัครในกลุ่มเพียงเท่าที่มีอยู่” มีความมุ่งหมายใด นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๓๓ (๘) บัญญัติรองรับหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้แล้วว่า “กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกตั้งสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อการเลือกของกลุ่มอื่น ๆ”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖ เป็นดังนี้ “การเลือกในอำเภอใดไม่มีผู้สมัครในที่สุดให้ถือว่าผู้สมัครในที่สุดเพียงเท่าที่มีอยู่และให้ดำเนินการเลือกตั้งต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่ม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖ การเลือกในอำเภอใดไม่มีผู้สมัครในที่สุดให้ถือว่าผู้สมัครในที่สุดเพียงเท่าที่มีอยู่และให้ดำเนินการเลือกตั้งต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้กระทำได้ แม้จะไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่ม”

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ ผู้สมัครผู้ใดสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัครในกรณีที่ได้รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งที่พบเห็นสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือก แต่ไม่กระทบกระเทือนการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกตั้งไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือกตั้งให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรณีที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งสั่งไม่รับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการฟ้องร้องต้องฟ้องร้องผู้อำนวยการการเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งยังไม่รับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องการฟ้องร้องต้องฟ้องร้องผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า กรณีผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งยังไม่รับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครเท่านั้นไม่ได้หมายความว่ารวมถึงเรื่องทุจริตการเลือกตั้งด้วย กล่าวคือ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ก็จะไม่ประกาศชื่อเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และเมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเห็นว่าไม่มีชื่อตนในประกาศรายชื่อผู้สมัคร ก็สามารถไปฟ้องร้องผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งต่อศาลฎีกาได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ ผู้สมัครผู้ใดสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอยังไม่รับสมัครในกรณีที่รับสมัครไว้แล้ว ให้การสมัครของผู้นั้นเป็นโมฆะ และให้ผู้อำนวยการการเลือกที่พบเห็นส่งลบบชื่อผู้นั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ผู้ถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิได้รับเลือกแต่ไม่กระทบกระเทือนการรับสมัครหรือการเลือกที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ในกรณีที่ความตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นในระหว่างการดำเนินการเลือกไม่ว่าระดับใดก่อนประกาศผลการเลือก ให้ถือว่าผู้สมัครผู้นั้นกระทำการเพื่อให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี”

มาตรา ๑๘

“มาตรา ๑๘ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัคร ให้คณะกรรมการประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครทุกกลุ่มในทุกอำเภอทั่วประเทศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอ

การประกาศรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติหากเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะเป็นผู้ประกาศบัญชีรายชื่อหลังจากตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครแล้ว และในร่างมาตรา ๒๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้กำหนดว่า ในการดำเนินการให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่และอำนาจจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแยกเป็นรายกลุ่ม โดยอย่างน้อยต้องระบุอาชีพและอายุของ

ผู้สมัคร และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปเมื่อพ้นกำหนดวันรับสมัคร ดังนั้น การประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครในร่างมาตรา ๑๘ จึงไม่ควรเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่ควรเป็นหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัคร ให้คตษบชทรรบทวผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครทุกกลุ่มในทุกอำเภอทั่วประเทศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๘ ภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการรับสมัคร ให้คตษบชทรรบทวผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครทุกกลุ่มในทุกอำเภอทั่วประเทศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป และให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ศาลากลางจังหวัด และที่ว่าการอำเภอ

การประกาศรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๙

“มาตรา ๑๙ กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใดหรือส่งลบบชื่อผู้สมัครผู้ใดตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งลบบชื่อ แล้วแต่กรณี

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวันประกาศผลการเลือก ไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้อง สืบพยานหลักฐาน หรือ ดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใดหรือส่งลบบชื่อผู้สมัครผู้ใดตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งลบบชื่อ แล้วแต่กรณี คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใดหรือส่งลบบชื่อผู้สมัครผู้ใด ตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งลบบชื่อ แล้วแต่กรณี คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด” เนื่องจากกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอส่งไม่รับสมัครผู้ใด หรือกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งประเทศส่งลบบชื่อผู้สมัครผู้ใดนั้น เป็นผลมาจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลนั้น ไม่ได้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการทุจริตอันเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่

และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น จึงไม่ควรอ้างร่างมาตรา ๑๗ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตในร่างมาตรานี้

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวัน ประท้วงคดีเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้องสืบพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจก็ได้” เนื่องจากถ้อยคำที่ถูกต้องควรเป็นก่อนวันเลือก ไม่ใช่ก่อนวันประกาศผลการเลือก และสอบถามว่า ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์ยังวินิจฉัยไม่แล้วเสร็จ ควรกำหนดให้ดำเนินการเลือกต่อไปหรือไม่ เพื่อให้การเลือกไม่หยุดกลางคัน และเป็นไปตามแนวทางเดิมที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวัน ประท้วงคดีเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า สามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้อง สืบพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจก็ได้ เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลอุทธรณ์ยังมิได้วินิจฉัย ให้การพิจารณาเป็นอันยุติและให้ดำเนินการเลือกต่อไป” เพื่อให้เกิดความชัดเจน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙ เป็นดังนี้

“กรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งไม่รับสมัครผู้ใดหรือส่งชื่อผู้สมัครผู้ใด ตามบทมาตรา ๑๗ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจภายในสามวันนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้สมัครหรือวันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งส่งชื่อ แล้วแต่กรณี คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

ในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรมและให้แล้วเสร็จก่อนวัน ประท้วงคดีเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่า สามวัน ในการนี้ อาจกำหนดให้ศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจเป็นผู้รับคำร้อง สืบพยานหลักฐาน หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นแทนศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจก็ได้ เมื่อถึงวันเลือก ถ้าศาลอุทธรณ์ยังมิได้วินิจฉัย ให้การพิจารณาเป็นอันยุติ และให้ดำเนินการเลือกต่อไป”

มาตรา ๒๐

“มาตรา ๒๐ บุคคลใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๑๘ เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือสมัครมากกว่าหนึ่งกลุ่มหรือหนึ่งอำเภอ หรือแสดงข้อมูลในใบสมัครหรือเอกสารหรือหลักฐานประกอบการสมัครอันเป็นเท็จ ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการภายในห้าวันนับแต่วันประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัคร ในกรณีเช่นนี้ ให้นำความในมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดในร่างมาตรา ๒๐ จึงกำหนดให้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ใช่ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดว่า ในกรณีที่เห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำผิดในเรื่องอื่นหลังจากประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัย

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดว่าก่อนวันเลือกตั้ง ถ้าปรากฏหลักฐานว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเร็ว ถ้าเห็นว่าผู้สมัครผู้นั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยให้เพิกถอนการสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๒๐ อาจขัดหรือแย้งกับร่างมาตรา ๑๗ นอกจากนี้เรื่องการเขียนรับรองสิทธิให้ผู้สมัครสามารถยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ควรบัญญัติไว้ในมาตราที่เกี่ยวข้องไม่ควรนำมาบัญญัติในร่างมาตรานี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำมาเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๒๐

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๐ นาฬิกา

นายณพนธ์ ชุติจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมวิธีการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์